

Európai Gazdasági és Szociális Bizottság vélemény – Tárgy: „Az Európai Bizottság közleménye az Európai Parlamenthez, a Tanácshoz, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottsághoz és a Régiók Bizottságához a Fogyatékkal Élők Európai Éve (2003) megvalósításáról, eredményeiről és általános értékeléséről” (*)

(COM(2005) 486 final)

(2006/C 88/07)

2005. október 27-én az Európai Bizottság úgy határozott, hogy az Európai Közösséget létrehozó szerződés 262. cikke alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a fenti tárgyban.

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Foglalkoztatáspolitikai, szociálpolitikai és állampolgárság” szekció véleményét 2006. január 24-én elfogadta (előadó: Gunta Anča).

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2005. február 14–15-én tartott, 424. plenáris ülésén (a február 14-i ülésnapon) 147 szavazattal 1 ellenében, 2 tartózkodás mellett elfogadta a következő véleményt.

1. Következtetések és ajánlások

1.1 Az EGSZB üdvözlöi a közleményt, mint lehetőséget arra, hogy számba vegyünk a 2003-as Fogyatékkal Élők Európai Éve (EYPD) eredményeit és hiányosságait, tanulságokat vonjunk le a többi Európai Évre vonatkozóan, és hogy nyomon kövessük az EYPD 2003 során indult kezdeményezéseket.

1.2 Az EGSZB egyetért azzal, hogy az EYPD 2003-nak a korábbi Európai Évekhez viszonyított sikere abból ered, hogy az a fogyatékkal élők szervezeteinek saját igénye volt, és e szervezetek részt is vettek az Év eseményeinek megtervezésében és megvalósításában. Az EGSZB arra kéri az Európai Bizottságot és az európai intézményeket, hogy a jövőben az ilyen kezdeményezések előkészítésekor az alulról felfelé építkező megközelítést részesítsék előnyben.

1.3 Az EGSZB sajnálja, hogy a közlemény nem tartalmaz információkat a nemzeti és regionális szinten tett lépésekről, és úgy véli, hogy a jövőre nézve ki kell alakítani egy olyan rendszert, amely biztosítja az információk megfelelő áramlását, valamint a bevált gyakorlatokat illető információk összegyűjtését és megosztását.

1.4 Az általános figyelemfelkeltés és a médiában való megjelenés növelése érdekében tett lépéseket mennyiségi, nem pedig minőségi szempontok alapján értékelték. Az EGSZB ezért kéri az Európai Bizottságot, hogy jövőbeli kezdeményezéseiben fordítson erre figyelmet.

1.5 Az EGSZB úgy véli, hogy az EYPD 2003 sikerét politikákra és jogalkotásra kellett volna váltani, és hogy az Év által keltett várakozások fényében a politikai reakció csalódást kelt.

1.6 Az EGSZB kéri az Európai Bizottságot, hogy a fogyatékkal élők helyzetéről szóló jövőbeli kétéves beszámolóiban értékelje ki az Európai Év során tett politikai kötelezettségvállalások utánkövetését is, különösen a Tanács foglalkoztatásról, oktatásról, e-hozzáférhetőségről és kultúráról szóló állásfoglalásait, és tegyen ajánlásokat a fogyatékkal élők szempontjainak a lisszaboni stratégián belüli nyílt koordinációs módszerbe való beépítésére.

1.7 Az EGSZB azt is sajnálja, hogy kevés az információ a tagállamok által a fogyatékkal élők szempontjainak valamennyi területen történő következetes érvényesítésére tett lépéseiről, és arra kéri az Európai Bizottságot, hogy dolgozzon ki eszközt a tagállamok politikáiról szóló információk összegyűjtésére és kiértékelésére.

1.8 A Fogyatékkal Élők Európai Éve (EYPD 2003) számos kezdeményezés elindítására ösztönözte az EGSZB-t, így például a fogyatékkal élőkhez kapcsolódó kérdésekkel foglalkozó belső munkacsoportot alakított, munkája minden területén érvényesíteni igyekszik a fogyatékkal élők szempontjait, a fogyatékkal élőkkel foglalkozó saját kezdeményezésű véleményeket fogadott el, új központi épületének felújításakor figyelembe vette a hozzáférhetőség szempontjait, valamint a fogyatékkal élők foglalkoztatását illetően módosította személyzeti szabályzatát.

1.9 Az EGSZB ugyancsak felhívja a figyelmet arra, hogy meg kell valósítani a fogyatékkal élőkhez kapcsolódó kérdések valamennyi uniós politikában történő, horizontális figyelembevételét, és strukturált párbeszédet kell kialakítani a fogyatékkal élők szervezeteivel, mindenekelőtt a belső piacról szóló jogszabály megalkotása tekintetében.

2. Bevezetés

2.1 Az EGSZB nagy érdeklődéssel fogadta az Európai Bizottságnak a Fogyatékkal Élők Európai Éve (2003) megvalósításáról, eredményeiről és általános értékeléséről szóló közleményét.

2.2 A Fogyatékkal Élők Európai Évét hivatalosan az EU Tanácsa hagyta jóvá 2001. december 3-án⁽¹⁾. A kampány a 2002 közepén megkezdett előkészítő munkával együtt valójában csaknem másfél évig tartott, és 12 millió euró körüli, korlátozott uniós költségvetésből gazdálkodott.

2.3 Az Év fő célkitűzései a következők voltak: a figyelem felkeltése a fogyatékkal élők jogai iránt, az egyenlő esélyek elősegítéséhez szükséges intézkedések átgondolásának és megvitatásának ösztönzése, valamint a hátrányos megkülönböztetés ama számos formája elleni küzdelem, amellyel a fogyatékkal élő emberek Európában szembesülnek. A célok közt szerepelt

(*) Mivel 2003-as vonatkozású szövegről van szó, a COM-dokumentumnak magyar fordítása nem várható. (A ford.)

(1) A Tanács 2001/903/EK határozata.

a helyi, országos és európai szinten kialakult, bevált gyakorlatok és stratégiák cseréjének elősegítése és erősítése, valamint a fogyatékoságot illető kommunikáció javítása és pozitív kép sugárzása a fogyatékkal élőkéről.

2.4 Az Európai Bizottság hangsúlyozza, hogy az Év az EU, a tagállamok és a fogyatékkal élők szervezetei – különösen a *European Disability Forum* és a civil társadalom más képviselői – közti partnerségi folyamat eredménye volt.

2.5 Európai szinten az Európai Bizottság számos tevékenységet dolgozott ki, például figyelemfelkeltő kampányt „*Get on board!*” szlogennel, illetve egy európai buszkerutát. A következő területekhez kapcsolódó programok kaptak finanszírozást: fiatalok, oktatás és kultúra, valamint a kutatás területéhez kapcsolódó kezdeményezések és az információs társadalom. Emellett számos uniós intézmény, így az Európai Parlament, a Régiók Bizottsága és az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság is specifikus kezdeményezéseket tett a Fogyatékkal Élők Európai Éve (EYPD 2003) keretében.

2.6 Az országos és regionális szintű kezdeményezések főként a jogok tudatosítására, az épített környezet hozzáférhetőségére, az információs társadalomra, a közlekedésre, új országos szintű jogszabályok megalkotására, beszámolókra és a családok támogatására összpontosított. Az Európai Bizottság azt is kiemeli, hogy az Év megrendezése hozzájárult ahhoz, hogy a fogyatékoság felkerüljön a politikai napirendre.

3. Az Európai Bizottság közleményéhez kapcsolódó észrevételek és javaslatok

3.1 Az EGSZB sajnálja, hogy az EYPD 2003-at kiértékelő közleményt csak majdnem két évvel az Év lezárása után fogadták el. Üdvözlí azonban, hogy számba lehet venni az Év eredményeit, és ki lehet emelni néhány utánkövetési lépést.

3.2 Az EGSZB támogatja, hogy pozitív módon elemezzék az EYPD 2003 kimenetelét, amely talán a legsikeresebb „európai év” rendezvény volt a láthatóság és a nagyközönség részvétele tekintetében, valamint abból a szempontból is, hogy Európa-szerte fejlődést indított el az intézkedések és a jogalkotás terén.

3.3 A közlemény jó összefoglalását és elemzését adja az európai szinten tett lépéseknek. Az országos és regionális szintű kezdeményezésekről azonban kevés az információ. A bevált gyakorlatok cseréjének ösztönzése érdekében, de annak érdekében is, hogy meghatározhassuk, mely kezdeményezéseket lehetne – országos és európai szinten – folytatni, hasznos lett volna kiemelni az EYPD keretében finanszírozott fontos projekteket vagy tevékenységeket.

3.4 Megjegyzendő, hogy a külső értékelés hangsúlyozza, hogy az Európai Parlament által az EYPD 2003 utókövetésére indított kísérleti projekt nem volt szinkronban az Év tevékenységeivel. Az EGSZB úgy véli, hogy jobban fel lehetett volna használni a rendelkezésre álló pénzeszközöket, ha az Év folyamán elemzés készült volna a lényeges tevékenységekről és partneri kapcsolatokról.

3.5 Az EYPD 2003-ról szóló határozat partneri együttműködést irányzott elő az EFTA/EGT tagországaival, a közép- és kelet-európai társult országokkal, valamint Ciprussal, Máltával és Törökországgal. Ezen országok legtöbbje már az EU tagjává vált, vagy pedig tagjelölt ország lett. A közlemény azonban nem ad tájékoztatást az ezen országokban szervezett tevékenységekről, akár aláírtak azok egy specifikus megállapodást az Európai Bizottsággal, akár nem.

3.6 A közlemény arra is utal, hogy a fogyatékkal élőkéről szóló sajtóhírek mennyisége 2003-ban 600 %-kal nőtt. Érdekes lenne összehasonlítani ezeket az eredményeket a 2004-es és 2005-ös sajtóterméssel, hogy kiderüljön, milyen volt e figyelemfelkeltő kampányok közép-, sőt hosszú távú hatása.

3.7 Az információkat minőségi szempontból nem elemezték. Az Év egyik célkitűzése az volt, hogy pozitív képet terjesszen a különféle fogyatékkal élő emberekről. A jelentés nemigen utal arra, hogy ez valóban megtörtént-e, és hogy sikerült-e újfajta képet kialakítani a fogyatékkal élőkéről.

3.8 A decentralizált módszer folytán a nemzeti hatóságok és bizottságok igen sokféle megközelítést alkalmaztak. Néhány ország korlátozott számú nagyobb projektre összpontosított, mások viszont inkább nagyszámú, de kisebb helyi kezdeményezést támogattak. Érdekes lett volna megtudni, hogy az egyes megközelítések a kampány láthatósága, valamint a kezdeményezések fenntarthatósága szempontjából mennyire voltak hatékonyak.

3.9 Az EGSZB azt is megjegyzi, hogy az egyes országokban nagyon eltérő volt az EYPD 2003-ban való nemzeti szintű politikai részvétel mértéke. Sajnálja azonban, hogy nincs elemzés arról, hogy ez hozzájárult-e valamelyik ország további politikai kezdeményezéseéhez, vagy sem.

3.10 Európai szinten számos politikai kötelezettségvállalás történt, nevezetesen a Tanácsnak a foglalkoztatásról és a továbbképzésről, a kulturális tevékenységekhez való hozzáféréssel, az oktatásról és az e-hozzáférhetőségről szóló állásfoglalásai⁽²⁾, vagy például az uniós intézmények hozzáférhetőségről⁽³⁾ és foglalkoztatásról szóló kezdeményezései.

⁽²⁾ A Tanács 2003. július 15-i állásfoglalása a fogyatékkal élők foglalkoztatásának és társadalmi integrációjának elősegítéséről (2003/C 175/01).

A Tanács 2003. május 6-i állásfoglalása a kulturális infrastruktúra és a kulturális tevékenységek hozzáférhetőségéről a fogyatékkal élők számára (2003/C 134/05).

A Tanács 2003. május 5-i állásfoglalása a fogyatékkal élő tanulók és diákok esélyegyenlőségéről az oktatásban és a továbbképzésben (2003/C 134/04).

A Tanács 2003. február 6-i állásfoglalása „E-hozzáférhetőség – a fogyatékkal élők tudásalapú társadalomhoz való hozzáférése javítása” címmel (2003/C 39/03).

⁽³⁾ „2010 – A Europe accessible for All, Group of Independent Experts on accessibility” (2010 – a mindenki számára hozzáférhető Európa. Független szakértők csoportja a hozzáférhetőségről). http://europa.eu.int/comm/employment_social/index/7002_en.html

3.11 Az Európai Bizottságnak a fogyatékkal élők helyzetéről szóló következő kétéves jelentésében át kell tekintenie ezek végrehajtását, ahogy azt a fogyatékkal élők esélyegyenlőségének megteremtését célzó cselekvési terve keretében is előíranyozza.

3.12 Az Év kiváló lehetőség volt, hogy ráirányítsa a figyelmet, mennyire fontos szerepet játszhatnak a cégek a fogyatékkal élők társadalmi integrációjában, illetve a munkaerőpiacra való integrálódásukban. Az Év eredményeként egyre több vállalat vesz fel fogyatékkal élőket, és tervezzi termékeit és szolgáltatásait úgy, hogy figyelembe vegye az általános hozzáférhetőség követelményeit. Különösen pozitív kezdeményezés volt az Európai Év Európai Bizottság által támogatott vállalati partnersége, amely a *Business and Disability Network* („Cégek és a fogyatékoság” hálózat) létrejöttéhez vezetett, ami az Év egyik hosszú távra ható eredménye volt.

3.13 A szociális gazdaság vállalatai szintén nagyon aktívak voltak az Év során: több száz helyi, regionális, országos és európai szintű kezdeményezést irányítottak. Különös érdeklődésre számot tartó kiadvány volt a CEP-CMAF-nek (Szövetkezetek, Kölcsönös Segélyező Társaságok, Társulások és Alapítványok Európai Állandó Konferenciája) az EGSZB-vel együttműködésben készült útmutatója, melynek témája az volt, hogy a szociális gazdaság szervezetei miként járulhatnak hozzá a fogyatékkal élők társadalmi beilleszkedéséhez és a munkaerőpiacra való integrálódásukhoz.

3.14 2003-ban a szakszervezetek tevékenysége is megélnéült a fogyatékkal élők munkajogainak védelme terén.

3.15 Az Év hozzásegítette a szervezeteket ahhoz, hogy közelebb kerülhessenek a döntéshozatali folyamathoz, és talán jobb lehetőségeket nyújtott a fogyatékkal élőknek arra, hogy szót emeljenek jogaik védelmében.

3.16 A bevált gyakorlatok cseréjét és a politikai kezdeményezések áttekintését a fogyatékkal élőkkel foglalkozó magas szintű csoportnak kell megszerveznie, amelynek feladatkörét és munkaprogramját egyértelműen ki kell dolgoznia.

3.17 Alapvetően fontos emellett, hogy a fogyatékkal élők esélyegyenlőségét a nyílt koordinációs módszert alkalmazó különféle uniós eljárásokban mindenütt érvényesítsék. Ez annál is fontosabb, mivel a fogyatékkal élők politikája alapvetően nemzeti hatáskörben marad. Az Év lezárulta óta sajnos egyre kevesebb szó esik a fogyatékkal élőkről, és az ilyen irányú célkitűzések is háttérbe kerültek, újabban a lisszaboni menetrendből is eltűntek.

4. Tanulságok a jövőbeli Európai Évekre nézve

4.1 Az EYPD 2003 sikere nagyrészt az alulról felfelé építkező megközelítésnek volt köszönhető. A közlemény

aláhúzza, hogy az Évet a fogyatékkal élők európai mozgalma kezdeményezte és támogatta, és a mozgalom az előkészítésben és a kidolgozásban is intenzíven részt vett. Csalódottan látjuk, hogy ezt a megközelítést a későbbi évekre vonatkozó döntésekben nem alkalmazták, aminek nyilvánvaló következményei vannak a célcsoportok és a nagyközönség mozgósítására és érdeklődésük felkeltésére nézve.

4.2 A fogyatékkal élők szervezeteinek az EYPD európai figyelemfelkeltő kampányának kidolgozása során tapasztalt intenzív részvételt tovább kell vinni, sőt, a Mindenki Számára Biztosítandó Esélyegyenlőség Európai Évében (2007-ben), figyelembe véve az érintettek sokféleségét, még fokozni is szükséges. Alapvetően fontos, hogy a célcsoportok érezzék, hogy az eszközök és a keretek megfelelnek az igényeiknek, és hogy „gazdái” lehessenek az eseményeknek, hogy ily módon biztosítsák azok sikerét. Az is lényeges, hogy az Évről születő döntés és az Év kezdete között elegendő idő álljon rendelkezésre az előkészítéshez.

4.3 A külső értékelők hangsúlyozták, hogy a pénzügyi szabályoknak való megfelelés túl nagy terhet jelent mind a tagállamok, mind a szerződő felek számára, de az Európai Bizottság számára is, amely több időt fektethetett volna további kezdeményezésekbe. Az Európai Bizottságnak a pénzügyi szabályzatok és a végrehajtási szabályok jelenlegi revíziója során figyelembe kellene ezt venni.

4.4 Ha emellett jelzőszámokat és egy monitoringrendszert is kidolgoznának, az lehetővé tenné a tagállamok számára, hogy rögzítsék tevékenységeik adatait, ami hatékony nyomon követést eredményezne, s egyben információk gyűlnének össze a bevált gyakorlatokról.

4.5 Az Európai Évek célja nem csupán a figyelemfelkeltés és az ünneplés, hanem az is, hogy kiindulópontjai legyenek a további kezdeményezéseknek. Az EYPD 2003 sok igényt ébresztett mind nemzeti, mind európai szinten. Fontos, hogy a figyelemfelkeltő kampányokból állandó gyakorlatok alakuljanak ki, és hogy legyen olyan, megfelelő politika, illetve jogalkotási keret, amely az Év során felmerülő kihívásokra reagálni tud. Az Év során kialakult partneri kapcsolatok és újító jellegű projektek továbbvitele szempontjából az is nagyon fontos, hogy megfelelő erőforrások álljanak rendelkezésre.

5. Az EYPD 2003-hoz kapcsolódó EGSZB-tevékenységek áttekintése

5.1 Az EGSZB az EYPD 2003 folyamán számos kezdeményezés mellé állt. A jelen beszámoló lehetőséget ad e kötelezettségvállalások áttekintésére, és néhány intézkedést javasol a jövőre nézve.

5.2 Az EGSZB tagjaiból és tisztviselőiből kialakított egy, a fogyatékkal élőkkel foglalkozó munkacsoportot, amelynek célja az volt, hogy előkészítse és megvalósítsa az EGSZB-nek az Európai Évhez kapcsolódó tevékenységeit.

5.3 Az EGSZB támogatta a Madridi Nyilatkozat alapelveit, és elkötelezte magát azok terjesztése mellett⁽⁴⁾. Az EGSZB az EYPD 2003-ra készülve, illetve annak utánkövetéseként több véleményt és választ is elfogadott⁽⁵⁾, amelyek széles nyilvánosságot kaptak az uniós intézmények és az illetékes szervezetek körében. Az EGSZB emellett két szemináriumot szervezett a fogyatékkal élők foglalkoztatásáról, illetve az EYPD 2003 kiértékeléséről.

5.4 Az EGSZB elkötelezte magát emellett, hogy a fogyatékoság témakörét munkájának minden területén figyelembe veszi, és hogy valamennyi véleményében tekintettel lesz a fogyatékkal élők érdekeire, jogaira és kötelességeire. Noha még sok javítanivaló akad, az EGSZB a helyes irányba tart, és egyre több véleménye foglalja magában a fogyatékkal élők szempontjait, ezzel is felhívva más intézmények figyelmét a fogyatékkal élők jogaira.

5.5 Az EGSZB saját kezdeményezésű véleményeket, illetve közleményekhez vagy jogalkotási javaslatokhoz kapcsolódó véleményeket fogadott el a fogyatékkal élőkkel szemben. Így például elkészített egy olyan véleményt, amely iránymutatást ad a kérdés általános érvényesítését és figyelembevételét, valamint a fogyatékkal élők szervezeteivel való konzultációt illetően⁽⁷⁾.

⁽⁴⁾ Az EGSZB 2001. 10. 17-én kelt véleménye a Fogyatékkal Élők Európai Évéről (2003) szóló tanácsi határozatra tett javaslatról (COM(2001) 271 final – 2001/0116 (CNS)). (Előadó: Miguel Angel CABRA DE LUNA, HL C 36., 2002.2.8.).

⁽⁵⁾ Az EGSZB 2003. 03. 26-án kelt véleménye az Európai Bizottságnak a Tanácshoz és az Európai Parlamenthez intézett közleményéről, melynek címe: „Az ENSZ jogilag kötelező érvényű, a fogyatékkal élő személyek jogait és méltóságát támogató és védő eszköze felé” (COM(2003) 16 final). (Előadó: Miguel Angel CABRA DE LUNA, HL C 133., 2003.6.6.).

Az EGSZB 2001. 10. 17-én kelt véleménye a Fogyatékkal Élők Európai Évéről (2003) szóló tanácsi határozatra tett javaslatról (COM(2001) 271 final – 2001/0116 (CNS)). (Előadó: Miguel Angel CABRA DE LUNA, HL C 36., 2002.2.8.).

Az EGSZB 2004. 02. 25-én kelt véleménye az Európai Bizottságnak a Tanácshoz, az Európai Parlamenthez, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottsághoz és a Régiók Bizottságához intézett közleményéről, melynek címe: „Esélyegyenlőség a fogyatékkal élők számára – Európai Cselekvési Terv” (COM(2003) 650 final). (Előadó: Miguel Angel CABRA DE LUNA, HL C 110., 2004.4.30.).

⁽⁶⁾ Lásd az 5. lágjegyzetet és az EGSZB 2002. 07. 17-én kelt véleményét a fogyatékkal élők társadalmi integrációjáról (előadó: Miguel Angel CABRA DE LUNA) (HL C 241., 2002.10.7.).

Az EGSZB 2005. 09. 28-án kelt véleménye a légi járműveken utazó csökkent mozgásképességű személyek jogairól szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletről (COM(2005) 47 final – 07/2005 (COD)). (Előadó: Miguel Angel CABRA DE LUNA – HL C 24., 2006.1.31.)

Közös munkadokumentum a Törökországban fogyatékkal élők helyzetéről – az EU-Törökország Közös Tanácsadó Testület 19. ülése. Előadók: Daniel LE SCORNET, az EGSZB tagja és Süleyman ÇELEBI, az EU-Törökország KTT társelnöke (REX/194).

⁽⁷⁾ Az EGSZB 2002. 07. 17-i saját kezdeményezésű véleménye a fogyatékkal élők társadalmi integrációjáról (előadó: Miguel Angel CABRA DE LUNA) (HL C 241., 2002.10.7.).

Az EGSZB számos véleménye érinti a fogyatékoság témakörét a foglalkoztatással, a társadalmi integrációval és az iparral összefüggésben⁽⁸⁾. Az EGSZB kötelezettséget vállalt a rendszeres kiértékelésre is, amelyet egy munkacsoportja fog elvégezni 2006-ban.

5.6 Emellett 2004 májusában átadott új székházát annak felújítása során a hozzáférhetőség követelményeinek is megfelelővé tette. Az új székház lehetővé tette, hogy az EGSZB majdnem egyenértékű hozzáférést biztosítson fogyatékkal élő tagjai és köztisztviselői számára. Emiatt az olyan szemináriumokat, amelyeknek fogyatékkal élők szervezetei is résztvevői, az EGSZB székházában tartják. Ez más uniós intézmények és testületek számára is például szolgál.

5.7 Az EGSZB tudomásul veszi az Európai Közösségek tisztviselői Személyzeti Szabályzatának 2003-as átdolgozását és annak rendelkezéseit, amelyek megkönnyítik a fogyatékkal élők foglalkoztatását. Megjegyzi azonban, hogy előrettekintőbb megközelítésre is szükség van annak érdekében, hogy több fogyatékkal élő személyt alkalmazzanak.

5.8 Az EGSZB felkéri az Európai Bizottságot arra, hogy a Mindenki Számára Biztosítandó Esélyegyenlőség Európai Éve (2007) alkalmából végezze el a Személyzeti Szabályzat módosításainak kiértékelését a fogyatékkal élők foglalkoztatásának szemszögéből.

5.9 Az EGSZB szükségesnek tartja továbbá, hogy szakmai gyakorlati rendszert hozzanak létre a fogyatékkal élő személyek számára. A Mindenki Számára Biztosítandó Esélyegyenlőség Európai Éve (2007) megfelelő alkalom lehet az ilyen áttekintésekre és módosításokra.

6. A Fogyatékkal Élők Európai Évének utánkövetése uniós szinten

6.1 Az EGSZB véleményeiben mindig hangsúlyozta, hogy a Fogyatékkal Élők Európai Évének sikere a konkrét eredményeken mérhető le.

⁽⁸⁾ Az EGSZB 2005. 09. 28-án kelt véleménye a légi járműveken utazó csökkent mozgásképességű személyek jogairól szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletről (COM(2005) 47 final – 07/2005 (COD)). (Előadó: Miguel Angel CABRA DE LUNA – HL C 24., 2006.1.31.)

Közös munkadokumentum a Törökországban fogyatékkal élők helyzetéről – az EU-Törökország Közös Tanácsadó Testület 19. ülése. Előadók: Daniel LE SCORNET, az EGSZB tagja és Süleyman ÇELEBI, az EU-Törökország KTT társelnöke (REX/194).

Az EGSZB 2004. 07. 01-jén kelt véleménye az Európai Bizottságnak a Tanácshoz, az Európai Parlamenthez, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottsághoz és a Régiók Bizottságához intézett közleményéről, melynek címe: „A szociális védelem korszerűsítése a több és jobb munkahely érdekében – átfogó megközelítés a munka kifejlesztéséről” (COM(2003) 842 final). (Előadó: Donna ST HILL, HL C 302., 2004.12.7.).

Az EGSZB 2003. 10. 29-én kelt véleménye a mindenki számára elérhető, szociális szempontból fenntartható turizmusról (előadó: Juan MENDOZA CASTRO, HL C 32., 2004.2.5.).

Az EGSZB 2003. 03. 26-án kelt véleménye az Európai Bizottságnak a Tanácshoz, az Európai Parlamenthez, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottsághoz és a Régiók Bizottságához intézett közleményéről, melynek címe: „Az Európai Foglalkoztatási Stratégia jövője – stratégia a teljes foglalkoztatásért és a mindenki számára elérhető jobb munkahelyekért” (COM(2003) 6 final). (Előadó: Hrisztoforosz KORIFIDISZ, HL C 133., 2003.6.6.).

Az EGSZB 2002. 07. 18-án kelt véleménye az Európai Bizottság rendelettervezetéről, melynek tárgya a Szerződés 87. és 88. cikkének az állami foglalkoztatási támogatásokra történő alkalmazása (HL C 88/2., 2002.4.12.). (Előadó: Gustav ZÖHRER, HL C 241., 2002.10.7.).

6.2 Az EGSZB sajnálja, hogy az EYPD 2003 nem vezetett átfogó, az EU valamennyi politikai területére kiterjedő jogszabály elfogadásához a fogyatékkal élők megkülönböztetésének felszámolását illetően.

6.3 Az esélyegyenlőséget célzó 2003-as Európai Cselekvési Tervet az EGSZB 2004 februárjában elfogadott véleményében örömmel fogadta. Az EGSZB a véleményben azt is hangsúlyozta, hogy a cselekvési terv nem elég ambiciózus, valamint további lépések megtételét javasolta az Európai Bizottságnak ⁽⁹⁾.

6.4 Az EGSZB megjegyzi, hogy a fogyatékkal élők helyzetéről szóló első kétéves jelentést, valamint az Európai Cselekvési Terv következő szakaszának új prioritásait csak nemrég tették közzé ⁽¹⁰⁾.

6.5 Ajánlásokat kell megfogalmazni az európai stratégiáknak a fogyatékkal élők szociális védelmére, foglalkoztatására és egész életen át tartó tanulására gyakorolt hatásáról. Ez különösen azért fontos, mert a fogyatékkal élőket az új, lényegre törőbb lisszaboni stratégia és a 2005-ben bemutatott nemzeti reformprogramok nem említik. Ezzel kapcsolatban az EGSZB üdvözli a fogyatékkal élők szempontjainak a foglalkoztatási stratégiába való beemeléséről szóló munkadokumentumot ⁽¹¹⁾, és arra kéri az Európai Bizottságot, hogy végezze el e dokumentum végrehajtásának értékelését.

6.6 Az EGSZB üdvözli a brit elnökség javaslatát is, mely szerint a magas szintű politikai eszmecsere elősegítése érdekében a fogyatékkal élők szervezeteinek részvételével évente miniszteri konferenciát kellene tartani a fogyatékoság kérdéséről.

6.7 Az EGSZB úgy véli, hogy az Európai Bizottságnak a fogyatékkal élők szervezeteivel együttműködve ki kellene dolgoznia egy olyan eszközt, amellyel lemérhető az uniós jogszabályoknak a fogyatékkal élőkre gyakorolt hatása, és tanfolyamokat kellene kidolgoznia a különböző főigazgatóságok számára arról, hogy azt hogyan kell alkalmazni.

6.8 Az Amszterdami Szerződésben a Közösség kötelezettséget vállalt arra, hogy a belső piacot érintő intézkedések kidolgozásakor figyelembe veszi a fogyatékkal élők szükségleteit. A 22. nyilatkozatot sajnos nem hajtották végre, s ennek eredményeként az árukhoz és szolgáltatásokhoz való hozzáférés akadályai egyre szaporodnak.

6.9 Az EGSZB kéri az Európai Bizottságot, hogy álljon elő egy olyan kezdeményezéssel, amely egy stratégiai terv kidolgozása érdekében összehozza a belső piac kérdéseivel foglalkozó tisztviselőket és a fogyatékkal élők szervezeteinek szakértőit.

6.10 Az EGSZB üdvözli a légi járműveken utazó csökkent mozgásképességű személyekkel kapcsolatos rendelet gyors elfogadását, amely segíteni fogja a fogyatékkal élők által légi utas-ként tapasztalt megkülönböztetés elleni küzdelmet; illetve számos más, a közlekedéshez kapcsolódó kezdeményezést, amelyek ugyancsak segítik a fogyatékkal élők jogainak érvényesítését.

6.11 Az EGSZB szükségesnek tartja a hozzáférhetőségi követelmények beépítését az EU által nyújtott valamennyi támogatás, illetve az EU saját beszerzési politikája esetén.

6.12 Az EGSZB nagy figyelemmel követi a fogyatékkal élők emberi jogairól szóló nemzetközi egyezmény tárgyalásait, és üdvözli az EU arra irányuló javaslatát, hogy az Európai Közösségek is csatlakozzon az egyezményhez, amely az EU-ban fogyatékkal élők számára is védelmet nyújt, az uniós intézmények és testületek jogi aktusainak vonatkozásában is.

6.13 Az EGSZB úgy véli, hogy az EU illetékességi területein tapasztalható megkülönböztetés felszámolásához további jogalkotásra van szükség, és várja a megkülönböztetésmentességről szóló további jogalkotási kezdeményezések megvalósíthatósági tanulmányának eredményeit. Emellett bízik abban, hogy jövőre kiadnak egy, kifejezetten a fogyatékkal élőkről szóló irányelvvel kapcsolatos javaslatot.

Brüsszel, 2006. február 14.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke

Anne-Marie SIGMUND

⁽⁹⁾ Az EGSZB 2004. 02. 25-én kelt véleménye az Európai Bizottságnak a Tanácshoz, az Európai Parlamenthez, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottsághoz és a Régiók Bizottságához intézett közleményéről, melynek címe: „Esélyegyenlőség a fogyatékkal élők számára – Európai Cselekvési Terv” (COM(2003) 650 final). (Előadó: Miguel Ángel CABRA DE LUNA, HL C 110., 2004.4.30.).

⁽¹⁰⁾ Az Európai Bizottság közleménye a Tanácsnak, az Európai Parlamentnek, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának a fogyatékkal élők helyzetéről a kibővült Európai Unióban: az Európai Akcióterv 2006–2007 (COM (2005) 604, 2005.11.28.).

⁽¹¹⁾ „Disability Mainstreaming in the European Employment Strategy by the European Employment Committee” (A fogyatékkal élők szempontjainak az Európai Foglalkoztatási Stratégiába való beemelése – Európai Foglalkoztatási Bizottság) EMCO/11/290605.